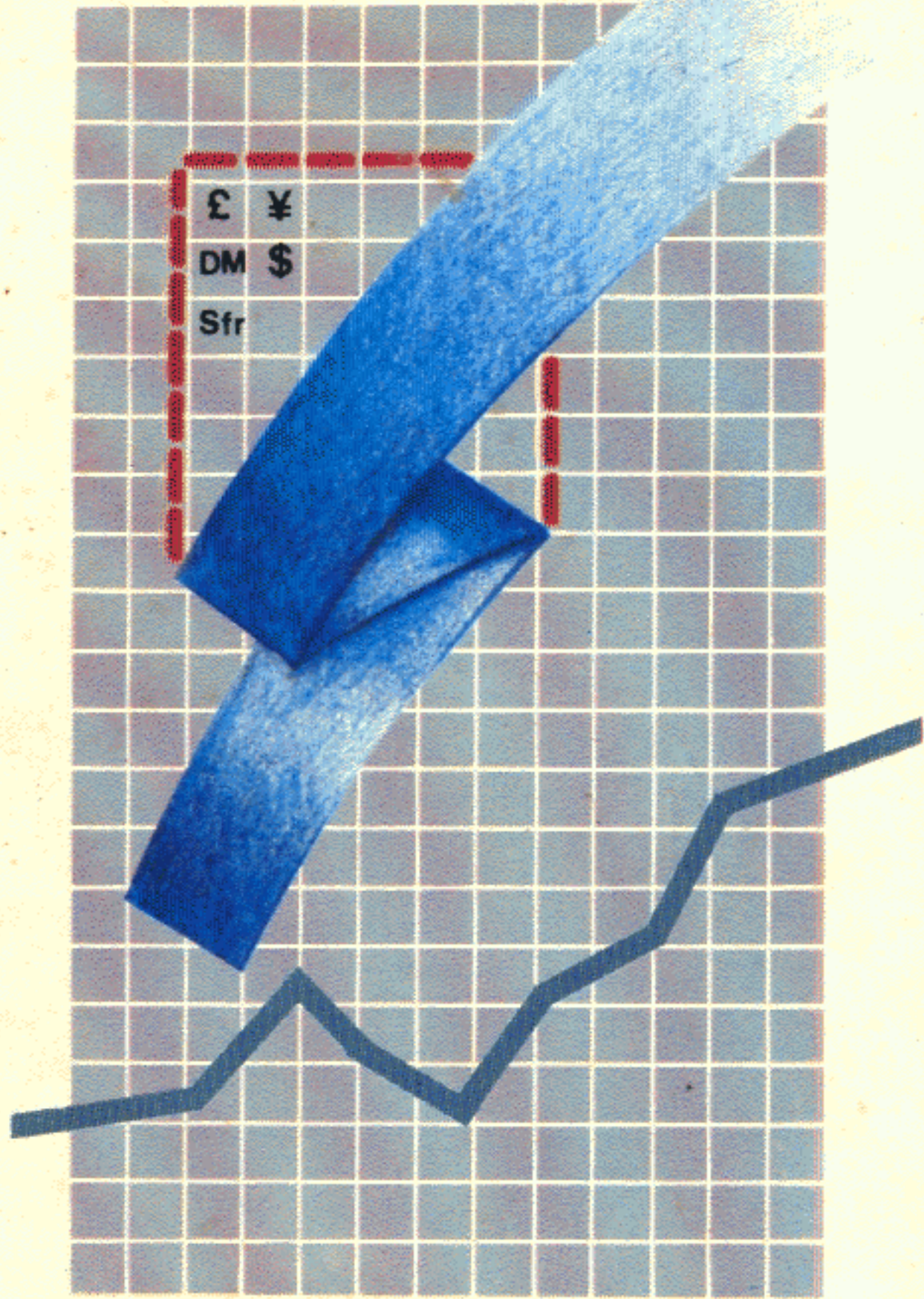

ISBN 974-8355-60-8

พื้นฐานการธนาคาร ในสังคมมุสลิม

โดย ชะฮีด ซัยยิด มุฮัมมัด บาเก็ร อัศ-ศาดร

दार ओहलबयत

ตู้ ป.ณ. 7-200 กรุงเทพฯ 10700

Daru Ahl - e - Lbait

P.O. Box 7 - 200 Bangkok 10700

ชื่อหนังสือ

พื้นฐานการธนาคารในสังคมมุสลิม

BOOK'S TITLE : GENERAL BANKING IN MUSLIM COMMUNITY

ISBN 974-8355-60-8

เขียนโดย ชะฮีด ซัยยิด มุฮัมมัด บาเก็ร อัศ-ศาดร

AUTHOR : AL-SHAHEED SEYYID MUHAMMAD BAQIR AS-SADR

ผู้ดำเนินการจัดพิมพ์ ดาร์ ओहलबयत (อ)

PUBLISHED BY : Darul Ahl-e-Lbait

พิมพ์ครั้งแรกจำนวน 2.000 เล่ม

CIRCULATION : 2.000 Copies

ปีที่พิมพ์ 2526

DATE OF PUBLICATION : 1983

พิมพ์ที่ อมรินทร์การพิมพ์ 413/27-34 ถนนอรุณอมรินทร์

บางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700 โทร. 4242800-1

PRINTER : Amarin Press

413/27-34 Arun Amarin Road, Bangkok Noi,

Bangkok 10700 Thailand. Tel. 4242800-1

ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ ผู้ทรงกรุณาปรานีผู้ทรงเมตตาอย่างเสมอ

บรรดาการสรรเสริญเป็นกรรมสิทธิ์ของอัลลอฮ์

พระผู้อภิบาลแห่งสากลพิภพ

ผู้ทรงกรุณาปรานี ผู้ทรงเมตตาอย่างเสมอ

ผู้เป็นเจ้าของวันตัดสินตอบแทน

พระองค์เท่านั้นที่เราเคารพภักดี (รับใช้) และ
ยังพระองค์เท่านั้นที่เราวิงวอนขอความช่วยเหลือ

โปรดนำเราในทางเที่ยงธรรม
ทางบุคคลเหล่านั้นผู้ซึ่งพระองค์ ได้ให้ความโปรดปราน
ให้พ้นจากทางซึ่งพระองค์ทรงกริ้ว
และไม่ใช้ทางของบรรดาผู้หลงผิด

* * * * *

โอ้อัลลอฮ์ โปรดประทานความโปรดปรานของพระองค์
แด่ประมุขของบรรดาศาสดาของพระองค์และศาสดา
สุดท้ายของบรรดาศาสดาของพระองค์
มุฮัมมัดและผู้สืบทายาทที่สะอาดบริสุทธิ์ของท่าน
และได้โปรดประทานความโปรดปรานของพระองค์แด่บรรดา
ศาสดาและผู้สืบทอดเจตนาารมณ์ทั้งปวง

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
أَلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ إِيَّاكَ نَسْتَعِينُ
إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ صِرَاطَ الَّذِينَ
أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ
وَلَا الضَّالِّينَ

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى

سَيِّدِ رَسَلِكَ وَخَاتَمِ أَنْبِيَائِكَ
مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ الظَّاهِرِينَ
وَصَلِّ عَلَى جَمِيعِ الْأَنْبِيَاءِ وَالرَّسُولِينَ

Thaislamlib

المكتبة الإسلامية التيلاندية
www.thaislamlib.com

คำนำ

ด้วยพระนามแห่งอัลลอฮ์ ผู้ทรงกรุณาปราณี ผู้ทรงเมตตาเสมอ

ท่านผู้อ่านที่รัก

กว่าสิบสี่ศตวรรษที่ผ่านไป อัคราการขยายตัวของสังคมมุสลิมได้เพิ่มจากสังคมเล็ก ๆ ที่มีการค้าขายติดต่อกันในวงแคบ ๆ โดยสภาพเศรษฐกิจในยุคนั้น เป็นไปในรูปท้องถิ่นหรือการติดต่อกันในระหว่างประเทศข้างเคียงมาสู่สังคมที่กว้างใหญ่ ซึ่งสภาวะเศรษฐกิจก็ได้พัฒนาขึ้นจากระดับท้องถิ่นและการติดต่อกันในระหว่างประเทศใกล้เคียงดังกล่าว ไปสู่ระบบประเทศและนานาชาติ ประเทศ ณ จุดแห่งความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของโลกที่มีขึ้นเมื่อไม่กี่ศตวรรษที่ผ่านมาเอง ทำให้สังคมมุสลิมมีส่วนเข้าไปพัวพันกับระบบใหม่ ๆ ทางเศรษฐกิจ ที่ได้ถือกำเนิดขึ้นมาในโลกตะวันตกซึ่งพื้นฐานของมันสวนทางกันกับระบบที่ยืนอยู่บนพื้นฐานแห่งความเที่ยงธรรมและเป็นธรรมชาติยิ่งของอิสลาม ดังนั้นมันจึงเป็นสาเหตุที่ทำให้บรรดามุสลิมผู้มีส่วนในการหมุนกงล้อแห่งเศรษฐกิจของโลกมุสลิมได้มองข้าม ระบบที่ยืนอยู่บนพื้นฐานแห่งความเที่ยงธรรม และเป็นธรรมชาติยิ่งของอิสลาม กลับหันไปใช้และตกเป็นทาสของระบบใหม่ ๆ ในโลกตะวันตก ซึ่งมีหลายสิ่ง

หลายอย่างขัดกับหลักนิติศาสตร์ของอิสลาม และหนึ่งในระบบนั้น
ก็คือ “ระบบการธนาคาร”

“พื้นฐานการธนาคารในสังคมมุสลิม” โดย ชะฮีด อะยาตุล
ลอฮฺ ชัยยิด มุฮัมมัด บาเก็ร อัศ-ศาดรุ นักปราชญ์ และนักปฏิวัติ
ผู้ยิ่งใหญ่ของโลกมุสลิม จะมีส่วนไขปัญหาและแสดงภาพพจน์อัน
แจ่มชัดของระบบการธนาคาร ที่สอดคล้องกับ อัล-กุรอาน ให้ท่าน
ผู้อ่านได้ทราบถึงพื้นฐานของการธนาคารที่เที่ยงธรรม และเป็น
ธรรมชาติยิ่งของอิสลาม

สถาบัน ดารุ อหฺลิลบัยตุ (อ) หวังว่าท่านผู้อ่านจะได้รับ
ประโยชน์ไม่มากนักน้อยจาก “พื้นฐานการธนาคารในสังคมมุสลิม”
ซึ่งอาจเป็นแนวทางในการก่อตั้งระบบธนาคารมุสลิมที่ตั้งอยู่บน
พื้นฐานแห่ง อัล-กุรอาน และอาจสร้างความเข้าใจถึงพื้นฐานการ
ธนาคารในสังคมมุสลิมให้แก่บรรดาผู้ศรัทธาที่รักและห่วงแหน
ความเป็นตัวของตัวเองในสังคมมุสลิมทุกผู้ทุกนาม

กรรมการฝ่ายข้อเขียน ฝ่ายการแปล และฝ่ายการพิมพ์

ดาร์ อหฺลิลบัยตุ (อ)

ตู้ ป.ณ. 7-200

กรุงเทพฯ ประเทศไทย

ตารางเทียบอักษรภาษาอาหรับ

ا	อะลิฟ	-	อ		ط	ฏอ	-	ฏ
ب	บาอฺ	-	บ		ظ	ซอ	-	ซ
ت	ตาอฺ	-	ต		ع	อีน	-	อ
ث	ซาอฺ	-	ซ		غ	เฟน	-	ฟ
ج	ญีม	-	ญ		ف	ฟาอฺ	-	ฟ
ح	ฮา	-	ห, ฮ		ق	กือฟ	-	ก
خ	คอ	-	ค		ك	ก้าฟ	-	ก
د	ดาล	-	ด		ل	ลาม	-	ล
ذ	ซาล	-	ซ		م	มีม	-	ม
ر	รอ	-	ร		ن	นูน	-	น
ز	ซัย	-	ซัย		و	เวา	-	ว
س	ซีน	-	ส		ه	ฮา	-	ฮ
ش	เชน	-	ช		ي	ยา	-	ย
ص	ศอด	-	ศ		ض	อะซ	-	ซ
ض	ฎอด	-	ฎ		ال	อัล	-	อัล

สระเสียงยาว

اى	อา
و	อู
ي	อึ

สระเสียงสั้น

ا	อะ
و	อู
ي	อึ

ตารางเทียบอักษรภาษาเปอร์เซีย

پ	p
چ	ch
ژ	zh
گ	g

ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ ผู้ทรงกรุณาปราณี ผู้ทรงเมตตาอย่างเสมอ

ธนาคารในสังคมของทุนนิยมดำเนินบทบาททางด้านเศรษฐกิจของมันโดยผ่านกิจกรรมสองอย่าง :

อย่างหนึ่งคือ กิจกรรมของนายทุนซึ่งเป็นตัวแทนในการกู้ยืมเงินโดยให้ดอกเบียเงินฝากที่ทางธนาคารได้รับฝากเงินนั้นไว้ แล้วนำเงินฝากเหล่านั้นไปให้เอกชนกู้ยืมเพื่อโครงการต่าง ๆ ในด้านการค้าหรือการผลิตโดยทางธนาคารคิดดอกเบียเงินกู้สูงขึ้นกว่าดอกเบียที่ให้แก่ลูกค้าเงินฝาก เงินให้กู้ประเภทนี้ ทางธนาคารออกไปในรูปของทุนหรือกองทุนส่งเสริมการค้าการผลิต

อีกอย่างหนึ่งคือ กิจกรรมด้านการบริการซึ่งเป็นตัวแทนในการบริการด้านต่าง ๆ ที่ทางธนาคารทำหน้าที่เป็นตัวกลางในด้านการบริการ เป็นต้นว่า ทำหน้าที่ในการจ่ายเงินค่าจ้างที่แน่นอนหรือโดยการผ่านพันธบัตรต่าง ๆ, หรือทำหน้าที่ตรวจสอบสรรพสินค้า, หรือทำหน้าที่โอนทรัพย์สิน โอนหุ้นหรือทำหน้าที่ในการซื้อขายเอกสารการเครดิตทั้งปวง การกระทำหน้าที่ดังกล่าวนี้ ธนาคารจึงเป็นเสมือนตัวแทนของเจ้าของกองทุนหลักทรัพย์เหล่านี้

ตลอดทั้งทำหน้าที่เป็นผู้จัดการซื้อขายติดต่อกิจการค้าต่าง ๆ
ไปด้วย และธนาคารยังทำหน้าที่ในการเก็บใบเสร็จรับเงินหรือบิลล์
การเงินทุกประเภทซึ่งรวมทั้งการรับประกันไว้ให้เจ้าของของ
เอกสารการเครดิตนั้น ๆ ในนามของลูกค้า นอกจากนั้นแล้ว งาน
ของธนาคารยังทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการซื้อขายหุ้นให้แก่
บางบริษัท รวมทั้งเปิดบัญชีตรวจสอบสินค้า, เปิดโรงเก็บสินค้า
และการบริการอื่น ๆ ที่อยู่ในอำนาจของกิจการธนาคารในฐานะที่
เป็นตัวแทนซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับด้านการบริการของฝ่าย
ธนาคาร

ไม่ต้องสงสัยเลยว่า กิจการบางอย่างที่สองนี้, ทั้ง ๆ ที่มีความ
สำคัญอย่างมาก แต่เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับกิจการอย่าง
หนึ่งแล้วก็ยังนับว่าเป็นรอง เพราะกิจการอย่างหนึ่งนั้นนับ
เป็นองค์การหน้าที่แบบนายทุนของธนาคารในสังคมทุนนิยมทั่วไป
เพราะว่าหน้าที่เช่นนั้นได้ครอบคลุมขั้นพื้นฐานถึงบทบาททางด้าน
เศรษฐกิจตลอดทั้งมีอิทธิพลอย่างแท้จริงในชีวิตเศรษฐกิจของม
การยืนอยู่บนพื้นฐานดังกล่าวนี้ นั่นแหละ คือ กิจการธนาคารใน
โลกตะวันตก ส่วนอื่น ๆ ของกิจการอย่างหนึ่งนั้นก็มิใช่ แต่
การขยายตัวออกไปและเจริญขึ้นอย่างกว้างขวางในเส้นทางอัน
ยาวนานกิจการธนาคารก็ถูกเหยียบย่ำอยู่โดยธนาคารต่าง ๆ แบบ
นายทุนนี้เอง

ถ้าเราวิเคราะห์กิจการอย่างหนึ่งการธนาคารแล้วเราจะ
พบว่ามันรวมหน้าที่ไว้สองประการ :

ประการที่หนึ่งคือ “อรรถวิสัยในธนาคาร” ซึ่งได้ผูกพันกับ
อุดมการณ์ภายนอก (ปรัชญาการวิสัย) ของความเจริญเติบโต
ทางด้านเศรษฐกิจ, หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง, มันผูกพันอยู่กับการ
บริการของทุนในอรรถวิสัยในธนาคารนั้น กับการให้คำจำกัดความ
แบบวิทยาศาสตร์

อีกประการหนึ่งคือ ที่เกี่ยวกับอุดมการณ์ ซึ่งผูกพันอยู่กับ
ขอบข่ายงานของนายทุนในฐานะที่เป็นพื้นฐานด้านอุดมการณ์ของ
เศรษฐกิจในสังคมแบบทุนนิยมทั้งหลาย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง
หน้าที่นี้ถูกผูกพันอยู่กับการบริการด้านทุนในความหมายด้าน
อุดมการณ์ของมัน และระหว่างหน้าที่ทั้งสองนี้ก็ก่อให้เกิดความ
สัมพันธ์ด้านใน ตามที่เราจะอธิบายต่อไป อินชา อัลลอส

ก่อนที่จะอธิบายถึงเนื้อหาของกิจกรรมทั้งสองนี้ เราควรที่
จะชี้ให้เห็นถึงความหมายของทุน ซึ่งเราได้ยอมรับกันไว้แล้วโดยให้
เห็นถึงความแตกต่างของความหมายทั้งสองนั้น

ในความหมายด้านวิทยาศาสตร์เชิงอรรถวิสัยของมันนั้นทุน
มิใช่อะไรอื่นเว้นแต่ เงินซึ่งสามารถที่จะเข้าร่วมในการผลิต
โภคทรัพย์ใหม่ ตามความหมายนี้ เครื่องมือต่าง ๆ ในการผลิตและ
วัตถุดิบต่าง ๆ เหล่านี้ก็จำเป็นต้องพิจารณาให้อยู่ในฐานะ “ทุน” ด้วย
เหมือนกัน ตลอดทั้งจำนวนเงินอันมากมายที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับมันก็จำ
ต้องพิจารณาให้อยู่ในฐานะทุนด้านการเงิน เพราะว่ามันสามารถ
แสดงบทบาทได้ในโครงการต่าง ๆ ในด้านการผลิต ในขณะที่
เงินสดจำนวนน้อย เมื่อแยกออกมาต่างหากก็มีได้ก่อทุนในความ
หมายนี้แม้ว่ามันจะเป็นเงินก็ตาม

ในความหมายทางด้านอุดมการณ์ของมัน ทุนก็คือ กระแสเงินที่ออกล่วงหน้าไปก่อนแล้ว เพื่อใช้ในฐานะที่เป็นพื้นฐานสำหรับการเพิ่มการครอบครองกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคล ซึ่งแยกออกไปต่างหากจากแรงงาน ยกตัวอย่างเช่น เมื่อเป็นทุนก็ไม่เพียงแต่เครื่องมือในการผลิตโภคทรัพย์ใหม่เท่านั้น แต่อยู่ในการสร้างผู้ครอบครองกรรมสิทธิ์ใหม่ขึ้นมาอีกด้วย เพราะเจ้าของกรรมสิทธิ์นั้นก็อยู่ในฐานะถือครอบครองเป็นเจ้าของทุนอยู่ด้วย

ในความเข้าใจนี้เราสามารถที่จะอธิบายถึงกิจกรรมทั้งสองนั้นได้ “อรรถวิสัยในธนาคาร” และ “อุดมการณ์”

การประกอบหน้าที่ในด้านอรรถวิสัยในธนาคารนั้นมีส่วนร่วมในการก่อให้เกิดกิจกรรมประเภทแรกของธนาคารแบบนายทุน นั่นคือการเข้าร่วมของธนาคารในการดำเนินงานร่วมกันของความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ, นับเป็นการเตรียมไว้เพื่อสมรรถภาพของการผลิตจำนวนมากใหญ่ที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้โดยการสะสมเงินทุนขนาดย่อมจากบรรดาเจ้าของของการผลิต หรือจากโรงงานอุตสาหกรรมเหล่านั้น จำนวนต่าง ๆ เหล่านั้นซึ่งกระจุกกระจายกันอยู่ในการครอบครองของเอกชนย่อมจะไม่มีบทบาทในการสร้างสรรค์ใด ๆ ในกระบวนการผลิต เพราะยังเป็นทุนขนาดย่อมอยู่ในการครอบครองของเอกชนเหล่านั้น แต่เมื่อมันได้มีการสะสมก็จะกลายเป็นพลังแห่งการผลิตขนาดใหญ่ซึ่งสามารถจะครอบคลุมพื้นที่ขนาดใหญ่แห่งการผลิตด้านเกษตรกรรมได้ กล่าวอีกนัยยะหนึ่ง มันได้เปลี่ยนจาก “เงิน” ไปเป็น “ทุน” ซึ่งก็คือเงินในความหมายด้านอรรถวิสัยในธนาคารนั่นเอง

กิจการธนาคารจึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำกรการรักษาไว้ซึ่งการรวบรวม
ทุนในจำนวนที่กระจัดกระจายกันอยู่เหล่านี้ และธนาคารก็ทำ
หน้าที่ในการนำเงินทุนนี้ไปลงทุนในการดำเนินงานด้านการผลิต
ขนาดใหญ่ ฉะนั้น จึงนับเป็นการร่วมมือกันในการก่อให้เกิดความ
เจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ เราได้อธิบายถึงบทบาทประเภท
นี้ของธนาคารที่ได้สำแดงอยู่ในชีวิตเศรษฐกิจในฐานะที่เป็น
“อัครวิสัยในธนาคาร” ด้านหนึ่งซึ่งทางธนาคารได้กระทำอยู่ใน
การสร้างเศรษฐกิจนั้น เราหมายถึง “อัครวิสัยในธนาคาร” อัน
เป็นไปตามการดำเนินงานซึ่งมันวางอยู่บนความคิดเห็นบางอย่าง
และแยกออกจากขอบข่ายงานด้านอุดมการณ์ของสังคม ทุก ๆ
สังคมต้องการสถาบันหนึ่งที่จะดำเนินการในงานเช่นนั้นเพื่อที่จะนำ
เงินจำนวนต่าง ๆ ที่กระจัดกระจายกันอยู่ ซึ่งเป็นเงินที่ยังไม่ก่อ
ผลผลิตให้เข้าสู่สภาพทุนเพื่อการสร้างสรรค์โดยไม่คำนึงถึงอุดม
การณ์ด้านเศรษฐกิจของมัน, อย่างไรก็ตาม ทั้ง ๆ ที่ “ความเป็น
อัครวิสัยในธนาคาร” ของบทบาทนี้ และความเป็น “อุดมการณ์”
ในธรรมชาติของมัน, ธนาคารในสังคมทุนนิยมก็ยังใช้วิธีการ
ดังกล่าวนี้เพื่อบรรลุผลของมัน, นั่นคือ วิธีการต่าง ๆ ทางด้านอุดม
การณ์, ยกตัวอย่างเช่น วิธีการต่าง ๆ ซึ่งธนาคารดำเนินการ
อยู่, ในอันที่จะกระทำให้สำเร็จซึ่งงานด้านนั้น, ก็ออกมาจากแนว
ความคิดแบบทุนนิยม (จะเรียกว่าอุดมการณ์ หรือปรัชญาแล้ว
แต่จะเรียก) และหลักการทางด้านเศรษฐกิจแบบทุนนิยม เพราะ
ว่าธนาคารที่ตั้งขึ้นมานั้นก็เพื่อที่จะรวบรวมเงินทุนในจำนวน
ต่าง ๆ ซึ่งกระจัดกระจายกันอยู่เหล่านี้เข้ามารวมกันเป็นทุนกอง

ใหญ่ จำต้องมีเครื่องมือซึ่งสามารถจะดึงดูดเงินทุนที่กระจัดกระจายกันอยู่ในจำนวนเหล่านั้นเข้ามา ซึ่งเงินทุนเหล่านั้นอยู่ในการครอบครองของเจ้าของของมันให้เข้ามาอยู่ในเงินกองทุนของธนาคาร และตราบเท่าที่เจ้าของเงินเหล่านั้นยังมีเสรีภาพเต็มที่, ตามหลักการของทุนนิยม, และเจ้าของทุนเหล่านั้นก็ไม่ทำการเคลื่อนย้ายเงินฝากใด ๆ เว้นแต่ในภาวะรีบด่วนบางโอกาสหลังจากที่ได้มีผลกำไรและเพิ่มพูนความมั่งคั่งให้แก่พวกเขาแล้ว, ซึ่งก็เป็นไปตามแนวโน้มในชีวิตแบบทุนนิยม..., มันเป็นธรรมดาอยู่เองว่าวิธีการเดียวเท่านั้นที่ทางธนาคารสามารถใช้หลอกล่อเจ้าของเงินเหล่านั้นให้ประวิงการฝากไว้นาน ๆ ได้ก็โดยการจ่ายอัตราดอกเบี้ยเงินฝากนั้นนอกจากผลประโยชน์อื่น ๆ แล้ว จากจุดนี้เองที่ทางธนาคารจะดำเนินงาน แสดงบทบาทอิตตวิสัยของมันได้ ซึ่งวางอยู่บนระบบอัตราดอกเบี้ย การจ่ายอัตราดอกเบี้ยที่แน่นอนแก่จำนวนเงินที่ฝากประจำก็เพื่อที่จะเป็นการจูงใจลูกค้าฝากประจำของธนาคารอย่างที่เราเห็นประโยชน์ทางด้านวัตถุกันอย่างชัด ๆ แต่ธนาคารจะพยายามอยู่เรื่อยไปที่จะรักษาอัตราคงที่ไว้ เช่นนั้นซึ่งเป็นอัตราจำนวนน้อยอันเพียงพอที่จะประกันความแตกต่างส่วนใหญ่ว่างผลกำไรที่ทางธนาคารจ่ายให้สำหรับการฝากประจำและผลกำไรที่ทางธนาคารได้รับเนื่องจากการลงทุนของเงินฝากนั้น หรือจากการให้บุคคลอื่น ๆ กุ๊ยมไปในอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนที่แน่นอนจำนวนหนึ่ง

เกี่ยวกับสิ่งที่เรียกว่าบทบาทของธนาคาร “ด้านอุดมการณ์” นั้น ด้านนี้เป็นการเปิดเผยตัวมันเองในการเปลี่ยนแปลงจำนวนเงิน

ซึ่งการจัดกระจายอยู่เหล่านั้นไม่แต่เพียงด้านเงินทุนในความหมาย
อรรถวิสัยในธนาคารเท่านั้น แต่แก่เงินทุนในความหมายด้าน
อุดมการณ์ด้วย และในที่สุดก็จะนำไปสู่ความสัมพันธ์อันสลับ
ซับซ้อนแบบทุนนิยมที่ล้าลึกในสังคมแห่งทุนนิยม

เพื่อที่จะรู้ว่า ธนาคารดำเนินงานเช่นนั้นอย่างไร, เราจำเป็นต้อง
ต้องรู้อะไรบางอย่างเกี่ยวกับธรรมชาติของความสัมพันธ์หลากหลาย
เหล่านี้ในสังคมแบบทุนนิยม :

เนื้อหาแห่งความสัมพันธ์อันหลากหลายแบบทุนนิยมนั้นก็
คือการใช้ทุนเป็นพื้นฐานในการเพิ่มโภคทรัพย์โดยแยกออก
ต่างหากออกจากแรงงาน และการเพิ่มขึ้นเช่นนั้นก็เป็นสิ่งไร้ความ
หมาย นอกเสียจากว่า มันจะถูกคิดให้อยู่ในขอบข่ายงานแห่งหลัก
การหนึ่ง, ยกตัวอย่างเช่น ภายในปรัชญาของขอบข่ายงานของ
ระบบหนึ่งซึ่งเกี่ยวกับการปริวรรตกรรมโภคทรัพย์นั้นด้วยวิธี
การนี้ หากเราแยกงานการผลิตโภคทรัพย์ออกจากขอบข่ายของ
งานในหลักการประเภทนี้ โดยถือเอาความจำเริญของโภคทรัพย์
ในความเข้าใจสูงสุดเกี่ยวกับโภคทรัพย์แล้ว มันก็จะไม่อาจเป็นไปได้
ที่จะยอมรับความจำเริญนั้นซึ่งวางบนหลักการแห่งทุนที่ถูก
แยกออกจากแรงงาน...! แต่เมื่อเราถือเอาความจำเริญมั่งคั่งทาง
ด้านโภคทรัพย์เป็นหลักในความเข้าใจเชิงเปรียบเทียบ, เป็นต้นว่า
ความจำเริญของมันในฐานะที่เป็นทรัพย์สินของบุคคลบางคน
แหละแล้วการเพิ่มขึ้นของทรัพย์สินส่วนบุคคลนั้นเราก็จะพบว่ามัน
เป็นไปได้ที่จะทักท้วงเอาว่าการเพิ่มขึ้นของโภคทรัพย์ในความ
หมายนั้นวางอยู่บนหลักการของทุนซึ่งถูกแยกออกจากแรง

งาน กล่าวอีกนัยหนึ่ง โภคทรัพย์ของบุคคลใดก็ตามที่เพิ่มขึ้น ในความเป็นจริงด้านปฏิบัติแล้ว บุคคลนั้นไม่ได้ทำอะไรเลย : โภคทรัพย์ของเขาเพิ่มขึ้นเนื่องจากการครอบครองทุนของบุคคล นั้นเอง และเป็นไปตามปทัสสถานแบบทุนนิยม! ในความชัดเจนเช่น นั้น เราสามารถที่จะเข้าใจได้ถึงอุดมการณ์ของบทบาทซึ่งบรรดา ธนาคารแบบนายทุนได้สำแดงอยู่ อาจจะสรุปได้ดังต่อไปนี้ :

ประการที่หนึ่ง : ในการสร้างสรรค์ทุนซึ่งจะก่อให้เกิดความ พึงพอใจในการใช้ความสามารถแบบทุนนิยมในอันที่จะเพิ่มพูน ทรัพย์สินให้มากขึ้นโดยแยกออกจากแรงงานหรือความพยายาม ใด ๆ จากบุคคลนั้น ซึ่งทรัพย์สมบัติของเขาได้เพิ่มมากขึ้น และสิ่งนี้ เกิดขึ้นก็โดยการเก็บรวบรวมทุนขนาดย่อมจากที่ต่าง ๆ เพื่อให้ กลายมาเป็นทุนก้อนใหญ่ในอันที่จะสามารถใช้เพื่อการผลิตและ ทำการออมเงินรายได้ที่ฝากประจำไว้สำหรับเจ้าของทรัพย์สิน จำนวนนั้นภายใต้นามว่า “ผลประโยชน์ดอกเบี้ย”

ประการที่สอง : ในการก่อรูปร่างบรรดาเจ้าของกรรมสิทธิ์ ในทรัพย์สินส่วนบุคคลเหล่านั้นให้เติบโตขึ้นพอในอันที่จะสามารถ นำเจ้าของทรัพย์สินเหล่านั้นให้เป็นตัวนำชีวิตเศรษฐกิจและกำหนด ทิศทางโดยทั่วไปของมัน เพราะว่าเงินทุนสะสมที่ได้จากเจ้าของ เงินฝากซึ่งกระจัดกระจายกันอยู่นั้น ได้กลายมาเป็นกองทุนขนาด ใหญ่ ในขณะที่เดียวกันก็ทำการสร้างสรรค์ศักยภาพใหม่ ๆ อย่าง ไม่หยุดยั้ง สำหรับเงินทุนจำนวนมากมายเช่นนั้นที่ลงไปในด้าน การผลิต ในลักษณะแห่งอัตรวิสัยในธนาคารก็จะยิ่งเพิ่มพูน ศักยภาพอะอันมหึมาขึ้นอย่างเป็นไปเองของมันแก่บุคคลเหล่านั้นผู้

ซึ่งรักษาควบคุมเงินทุนสะสมนั้นเพื่อผลประโยชน์ของพวกเขาเอง ตัวอย่างเช่น สำหรับเจ้าของธนาคารเหล่านั้นผู้ซึ่งเทเงินจำนวนนั้นลงไปเก็บไว้ในตู้รักษาของพวกเขาเองซึ่งการกระทำเช่นนั้นของลัทธิทุนนิยมก็จะทำให้เกิดลักษณะการก้าวกระโดดอย่างยิ่งใหญ่ โดยผ่านความพยายามทั้งหมดของพวกเขา ก็จะก่อให้เกิดบรรดาผู้ครอบครองกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินส่วนบุคคลขึ้นมาขนาดมหึมา

ประการที่สาม : ในความสามารถของลัทธิทุนนิยมที่ดำเนินไปอย่างระมัดระวังโดยไม่ก่อให้เกิดความสับสนเสี่ยงในการที่จะต้องสูญเสียผลกำไรที่ทางธนาคารได้รับมาในรูปของดอกเบี้ยเงินกู้ ฉะนั้น ในการรับเงินฝากและจ่ายดอกเบี้ยให้แก่เจ้าของเงินฝากตามจำนวนของอัตราดอกเบี้ยที่ถูกกำหนดไว้ (ซึ่งก่อให้เกิด “ความขี้วยวนใจ” แก่ลูกค้าที่จะมาฝากเงิน) ทางธนาคารจะดำเนินต่อไป โดยนำเงินฝากสะสมเหล่านั้นออกไปให้กู้โดยคิดดอกเบี้ยเงินกู้สูงชันกว่าดอกเบี้ยเงินฝาก ซึ่งจำนวนของเงินที่กระจายออกให้กู้นั้นอาจจะถูกจำกัดอยู่โดยการถือหลักระดับของอุปสงค์ นอกจากนั้นทุนยังได้รับผลประโยชน์จากรายได้ประจำซึ่งแยกออกต่างหากไม่เพียงแต่จากแรงงานเท่านั้น แต่ให้ปลอดภัยจากการเสี่ยงใด ๆ ทั้งหมด...!

ประการที่สี่ : ในการเตรียมโครงการต่าง ๆ เพื่อการผลิตแบบทุนนิยมพร้อมด้วยพลังเร่งเร้าประดุจเชื้อเพลิงที่จำเป็นเป็นต้นว่า เงินทุนต้องการที่จะขยายขอบเขตของการลงทุนของบรรดานายทุนให้มากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่ความสัมพันธ์ด้านต่าง ๆ

แบบทุนนิยมเพิ่มพูนสูงขึ้นจนไปถึงขีดสุดของพวกเขา บรรดา
เจ้าของโครงการต่าง ๆ ของนายทุนย่อมจะถือว่าความสัมพันธ์
เหล่านี้เป็นเสมือนผู้ช่วยเหลือที่เข้มแข็งของพวกเขา เป็นแหล่งอัน
ไม่จำกัด... บรรดานายทุนเหล่านี้ก็จะคงขยายการผลิตแบบ
ทุนนิยมของพวกเขาออกไปเรื่อย ๆ ไม่หยุดยั้งโดยผ่านระบบเงินกู้
ซึ่งบรรดาธนาคารเหล่านี้ได้เตรียมไว้เพื่ออำนวยความสะดวก
แก่พวกเขา และก่อให้เกิดความสัมพันธ์หลากหลายแบบทุนนิยม
แทรกซึมลงไปอย่างลึกลับที่สุดภายในโครงสร้างแห่งชีวิตเศรษฐกิจ
แบบนี้

ฉะนั้น การกระทำดังกล่าวถือเป็นด้านอุดมการณ์และเป็น
บทบาทของธนาคารในสังคมทุนนิยม ซึ่งได้ถูกกำหนดขึ้นเพื่อให้
กิจการธนาคารแบบทุนนิยมสามารถที่จะปฏิบัติการเช่นนั้น
ได้ควบคู่กันไปกับการดำเนินงานของธนาคารในด้านบทบาทที่
เรียกว่า อัดตวิสัยในธนาคาร ธนาคารได้ดำเนินบทบาททั้งสอง
ด้านโดยสัมพันธ์ควบคู่กันไปและภายในผลที่มีต่อกันและกัน การ
เป็นไปตามความเจริญเติบโตของโภคทรัพย์ สังคมโดยรวม
โดยผ่านระบบกิจกรรมธนาคารแบบทุนนิยมนี้ก่อให้เกิดระบบ
นายทุนขึ้น ซึ่งมันจะยิ่งเพิ่มความเจริญเติบโตขึ้นไปเรื่อย ๆ ตลอด
ทั้งก่อให้เกิดความเกี่ยวพันซึ่งกันและกันภายในระบบนั้นด้วย
เท่า ๆ กับการก่อให้เกิดความแตกต่างอย่างหลากหลาย และความ
ขัดแย้งต่าง ๆ ซึ่งเต็มไปด้วยความซับซ้อนลึกเข้าไปและลึกเข้าไป!

คำถามที่สำคัญยิ่งซึ่งกำลังเผชิญหน้าเราอยู่ในขณะนี้คือ
“อะไรคือฐานะของอิสลามที่จะเข้าไปสู่ธนาคารแบบทุนนิยมนี้

และธนาคารแบบอิสลามที่มีความรับผิดชอบจะสามารถเกิดขึ้นได้
อย่างไร (ในฐานะที่เป็นตัวแปรให้เลือก)?”

ย่อมเป็นที่ชัดเจนแล้วว่า, อิสลามไม่ยอมรับกิจการธนาคาร
แบบนายทุนในรูปซึ่งเราได้อธิบายมาแล้วแต่ต้น เพราะว่า :

ประการที่หนึ่ง : มันขัดแย้งกับหลักการของกฎหมายอิสลาม
(ชะรีอัต), กฎหมายมหาชน และหลักนิติศาสตร์ (ฟิกฮ์) ซึ่งทั้งหมด
นี้ได้ห้ามการให้กู้เงินเพื่อดอกเบี้ย

ประการที่สอง : มันขัดแย้งกับพื้นฐานของเศรษฐกิจแบบ
อิสลาม และขัดแย้งกับสปีริตทั่วไปของอิสลามในการปฏิวัติ
กรรมโภคทรัพย์ ตลอดทั้งการลงทุนในทัศนะอิสลาม

บนพื้นฐานนั้นจึงมีแนวความคิดเกี่ยวกับ “ธนาคารที่ปราศ
จากดอกเบี้ย” จะต้องถูกสร้างขึ้นเพื่อที่จะก่อให้เกิดหลักการ
อันเป็นข้อเสนอเกี่ยวกับธนาคารแบบอิสลาม แนวความคิดนี้ดู
เหมือนว่าเป็นสิ่งที่แปลกประหลาดขอบกลในด้านการใช้ความคิด
เห็นซึ่งจะต้องเต็มไปด้วยสปีริตของการยอมรับข้อผูกพันต่าง ๆ
ตลอดทั้งเงื่อนไขที่ถูกผูกมัดอยู่ด้วยสถานการณ์อันทุจจริตในปัจจุบัน
ความคิดเห็นต่าง ๆ ซึ่งหมกมุ่นอยู่กับแนวความคิดของชาวตะวันตก
อย่างลึกซึ้งในเรื่องเกี่ยวกับชีวิตและสถาบันต่าง ๆ ทางสังคม
มีมุสลิมคนหนึ่งซึ่งเป็นบุคคลสำคัญโดยได้รับการแต่งตั้งให้เป็น
รัฐมนตรีในคณะรัฐบาลของประเทศของเขา แต่เนื่องจากความบิด
เบือนที่เกิดขึ้นอย่างมากมายในโลกอิสลามเราปัจจุบัน รัฐมนตรี
ท่านนั้นจึงได้แสดงความแปลกประหลาดใจของเขาออกมาในเรื่อง
ความคิดแบบนี้เมื่อเขาได้พบกับข้าพเจ้าเป็นการส่วนตัว โดยได้

แสดงความคิดเห็นกับแบบเด็กออกมาว่า “ผมรู้สึกแปลกใจ
เมื่อผมได้ยินเรื่อง “ธนาคารอิสลามที่ปราศจากดอกเบี้ย และใน
ขณะเดียวกันเหมือนกับว่าผมได้ยินใครคนหนึ่งพูดว่า วงกลม
จตุรัสแบบนั้นแหละ”

เพื่อที่จะให้เกิดความคุ้นเคยกับข้อเสนอเกี่ยวกับธนาคาร
แบบอิสลามนั้น เราต้องแยกแยะอย่างถึงแก่นระหว่างสถานการณ์
ที่แตกต่างกันทั้งสองนั้นดังต่อไปนี้ :

ก. เกี่ยวกับบุคคลซึ่งมีความมุ่งหมายที่จะจัดตั้งธนาคารที่
ปราศจากดอกเบี้ยโดยมิได้ใช้แผนงานที่รวมทุกสิ่งทุกอย่างไว้
สำหรับสังคมนั้น ยกตัวอย่างเช่น หลังจากได้กุมบังเหียนของผู้นำ
ทั้งหมดในหน่วยงานต่าง ๆ ของชีวิตสังคมแล้วบุคคลนั้นก็ต้องวาง
หลักการแบบอิสลามเพื่อกิจการธนาคารเข้าไว้ด้วยในฐานะที่เป็น
ส่วนหนึ่งของการทำสังคมทั้งหมดให้เป็นแบบอิสลาม

ข. ในฐานะของบุคคลผู้ซึ่งปรารถนาที่จะวางแผนงานเพื่อจัด
ตั้งธนาคารแบบอิสลามโดยแยกต่างหากจากองค์กรอื่น ๆ ทั้งหมด
ของสังคม ยกตัวอย่างเช่น การยอมรับสภาพปรากฏอยู่ของการ
ทุจริตคอร์รัปชันที่มีอยู่อย่างไม่หยุดยั้งตลอดทั้งโครงสร้างทาง
สังคมที่มีใช้แบบอิสลาม ยังคงไว้ซึ่งสถาบันต่าง ๆ และ
ธนาคารอื่น ๆ ทั้งหมดซึ่งสถาบันเหล่านั้นยังคงเกี่ยวข้องกับ
ดอกเบี้ยและตกอยู่ภายใต้ระบบแบบทุนนิยมทั้งในด้านเนื้อหา
สาระของมันตลอดทั้งชีวิตจิตใจของประชาชนในด้านคุณธรรมสติ
ปัญญาและด้านเศรษฐกิจ